

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Godt nytt år. Bagatell

I Idun, nr 1, 1902, sid. 7–8.

Det är nyårsdag. I en fönsternisch sitter en elegant klädd och framgångsrik författarinna med Cléo de Mérode frisyr. In kommer en lika elegant klädd grosshandlare med ett bistert drag kring munnen. För flera år sedan var de förälskade i varandra. Men eftersom han inte kunde försörja en hustru fick äktenskapet anstå. När han efter flera år arbetat sig upp och kunde erbjuda henne ett ståndsmässigt hem har hennes intresse svalnat. Nu träffas de varje nyårsdag men tiden för deras kärlek har sprungit förbi dem.

[– Läs mer om verket här](#)

Tillgängliggjord i samarbete med Dramawebben.

Det avbildade exemplet tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Dramawebben och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/KuylenstiernaE/titlar/GodtNyttÅr/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb99920479-faksimil>

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





ILLUSTRERAD TIDNING

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 1 (784)

LÖRDAGEN DEN 4 JANUARI 1902.

15:DE ÅRG

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:	UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN KR. 6:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRÖGATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL-
IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:—		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—		REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46.	STOCKHOLM
IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.			IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

NÅGRA BILDER FRÅN NORGES HUFVUDSTAD JUST NU.

AR 1793 skrifver den kände storheten, Kristianiamannen *Bernt Anker*: »Jeg har lovet at beskrive Christiania — — — og af stor Vidde er denne Materie. Jeg ønsker at blive nøiagtig og grundlig — — —». Längre kom han af okänd anledning aldrig i sin beskrifning, berättar *L. Daae*.

Jag vore frestad att följa den berömde mannens exempel — men då finge Iduns läsare icke, som de önska, höra något från Kristiania just nu, medan den gemensamma konungafamiljen vistas där.

Alltså griper jag djärft verket an, men kan tyvärr endast bjuda på den mest flyktiga axplockning från det rika fältet.

*

Oslo, som anlades i midten af tiohundratalet af Harald Hådråde, brann upp, byggdes på nytt strax bredvid af Christian IV år 1624 och kallades då Kristiania.

Prästen Bang skrifver 25 år senare, att främst kan Kristiania berömmas »aff hendis ypperlige Naaffn», som härrör dels från den stormäktigste konungen fundatorn, »dernegst» äfven från den »allerhöyeste Herre og Himmelkonge». Kristiania tyckes således i sin spädaste barn-

dom icke haft mycket att bjuda på. — I midten på 1700-talet räknades folkmängden första gången och utgjorde då något öfver 7,000.

Och nu? Ja, nu har Kristiania 225,000 invånare!

För blott femtio år sen betade korna på gatorna och husen hade två våningars höjd skrifver prof. L. Dietrichson i sina »Svundne Tider».

Nu resa sig hela stadsdelar med blockstora hyreskaserner, och ve den stackars kossa, som i dag tänkte ta sig en promenad på Kristianias gator, där de elektriska spårvagnarna rusa fram i susande fart, kors och tvärs åt alla håll, synbarligen utan minsta känsla för landtlig idyll!

Kristiania har med ett ord gått framåt med amerikansk fart och är nu ett amt för sig med egen »stiftamtmand».

Det är ej underligt, att människor lockas och dragas till denna lifliga, glada, härligt belägna stad! Allteftersom den växer, sträcker den längre och längre sina famnande armar sme-

kande mot fjorden, som på sin vaggande bölja bär rikedomar ut och in till henne.

Rundtomkring resa sig skyddande, blånande fjäll och åsar, rygg vid rygg, spejande ut mot hafvet och likasom vakande öfver den sköna staden i den bördiga dalen.

Nej, intet under att man längtar till den staden och att den kungliga familjen gör så med och för en tid slår ned sina bopålar i Norges hufvudstad.

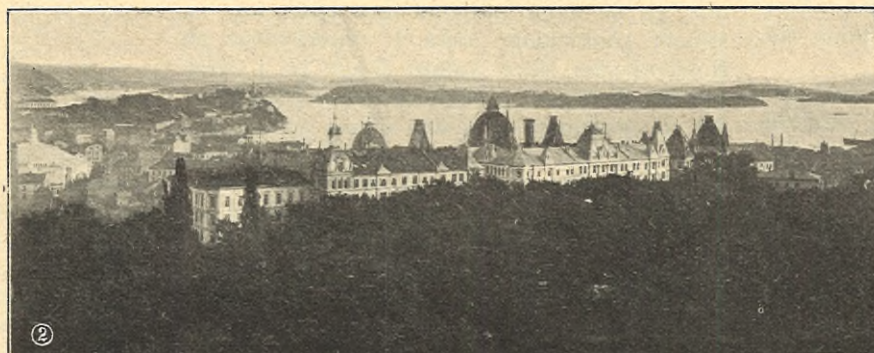
Från kungl. slottets fönster breder sig en vid utsikt öfver staden och dess omgifningar samt platsen framför slottet med *Karl Johans* vackra rytterstaty af Bergslien, rest af det norska folket.

Vid slottet spelar brigadmusiken nu dagligen under de kungligas vistelse i Kristiania. En mängd folk samlas för att höra på och för att få se »den söde lille prinsesse Margareta», som sitter i fönstret och viftar och ler till folket i barnslig glädje.

Är lyckan god, kan man då också få se en skymt af hennes mor, *prinsessan Ingeborg* — allas älskling, om hvilken man ständigt hör: »Er hun ikke fortryllende! Saa ligetil og sød! Ja, er hon ikke fortryllende!»

När hon på konungens bal den 16 dec. till sin kavaljer i första valsen valde Nansen — det norska folkets hjälte och vetenskapens store idkare, då tog hon allas hjärtan med storm.

Slottsbalen var en vacker fest.



PANORAMA AF KRISTIANIA FRÅN SLOTTET. AXEL LINDAHL FOTO.

skala drifves också denna affär, som sysselsätter 90 man och 15 hästar.

Till den allmänna, högt stående renlighetsnivån bidraga helt visst de fria folkbadet om sommaren och om vintern de varma 10—20-öres baden i de kommunala badhusen, proppert serverade och behagliga för hvem som helst.

För den som har råd att betala mer, finns goda härliga badinrättningar med varma hafsbad och alla andra slags bad.

För allmänhetens andliga välbefinnande sörjes på mångahanda sätt, dels genom det »Deichmanske bibliotek», hvarifrån dagligen utlånas mer än tusen böcker, mest skönlitteratur och historia, om sommaren äfven genom de s. k. parkbiblioteken, dels ock genom frivilliga föredrag och direkt undervisning af universitetets ungdom, en nyligen påbörjad verksamhet, som icke nog kan prisas.

Äfven pressen spelar en i ovanlig grad instruktiv roll. En mängd dagliga tidningar omfattas med begärlighet. Den äldsta bland dem alla — tillika landets äldsta blad — är den snart halftannat århundrade gamla »Norske Intelligenssedler», vanligen »Intelligensen» kallad.

Ett nytt lärorikt och praktfullt arbete om Norge af högsta intresse är *Norge i det 19:de aarhundrede*, ett verk af landets förnämste vetenskapsmän och konstnärer, hvilka hvar på sitt område bidragit till en fängslande totalbild af det underfulla landet på andra sidan Kölen.

*

»Men», fråga nu mina läsare, »det finns väl inte bara godt i Kristiania, lika litet som någon annan stans i världen?»

Nej — naturligtvis finnas där brister, men jag har intet skäl att skärskåda »grandet i min broders öga» och håller mig dessutom alltid helst till alltings solsida.

En kardinalbrist vill jag dock förråda — nämligen vinterklimatet. En isande kall, fuktig och rå dimma ligger en stor del af vintern öfver staden till plåga för alla som vistas där.

Man behöfver bara resa uppför fjället en timmes tid till *Voxenkollen*, så kan man stå i strålande sol, andas in den lättaste, klara och torra luft under en blå himmel, medan man ser ned på den täta brungråa massa — lik utbredd oren ull — som döljer staden.

Då har man svårt att förstå, att man kan lefva därnere i det mörka djupet. Men man är icke väl nere igen, så glömmar man luften och mörkret och kölden för allt det andliga ljus och värme, som möta en i den gästfria staden, vare sig vinter eller sommar, och som gör ett uppehåll i Kristiania alltid lika minnesrikt och värdefullt.

ANN MARGRET HOLMGREN,
f. TERSMEDEN.

Ett godt nytt år!

tillönska vi värdsamt alla våra läsare.

Iduns Redaktion.

MÄNNISKORNA.

HÄR STÅ VI ropande i nyårsnatt,
då snö betäcker fjällets höga hjassa
och bottenlös är himlens stjärneskatt,
vi stå här firande Sylvestermässa.

I våra ögon ligger sällsam glöd,
och våra händer vi i ångest lyfta,
på kinderna står feber hektiskt röd,
ur öppna munnar själens frågor snyfta.

Vi äro män och kvinnor på en jord,
där rosor sparsamt gro bland tisteltaggar,
där kärlek finns, men också hatets ord,
där lycka glimtar, men där ofrid aggar.

Vi sporra trötta sinnen hvarje stund,
vår lefnad är en oafbruten bäfvan,
vi somna in i nattens korta blund,
men vakna snart till samma hårda sträfvan.

Vi löpa om hvarandra, föras kring
som agnar, hvilka af en hvirfvel fattas.
Vi tyckas något vilja, men i ring
går allt, och under tiden gråts och skrattas.

Nu ha vi hållit ut ännu ett år,
en outgrundlig makts marionetter,
och nu extatisk under stjärnor står
vår skara i den djupaste af nätter.

Gif svar, du, som bland himlakroppar bor!
I hvilken afsikt föddes vi till världen?
Hvartill vår möda, outsägligt stor?
Säg, hvad är lifvets mening? Hvart går färden?

Ett svar, ett svar! ... Hör, ropet ekar vildt
kring hvita fjäll och skogar. Alltet tiger.
Väl stjärnorna på fästet blicka mildt,
men ingen ton ur deras banor stiger.

Då sänkas händer, lyfta upp i bön,
och ögon skåda skamset tungt mot jorden.
Och mänskohopen skingrar sig i snön,
på gåtans lösning åter gäckad vorden.

Och natten svinner, solen stiger röd
och skiner öfver mänskoslåktets vägar.
I fest, hvarunder lurar själanöd,
vi höja gladt det nya årets bägar.

Och allting går som förr i ring, i ring,
i lön det gråtes, och till torgs det skrattas.
Vi veta ingenting, vi föras kring
likt agnar, som af samma hvirfvel fattas.

FREDRIK NYCANDER.

A. B. MAX SACHS STOCKHOLM

Guldmedalj
Stockholm 1897.



Guldmedalj
Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell
— finpolerad mörk mahogny — äkta brons-
beslag — klädd med prima halfsiden — be-
stående af: 1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar,
2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Kom-
plett 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

GODT NYTT ÅR. BAGATELL AF ELISABETH KUYLENSTIERNA.

HON sitter vid fönstret i hemmadräkt; blodröd
empireklädnad, besatt med svarta agrementer likt
slingrande ormar. Frisyr: Cléo de Mérode. Ele-
gant profil. Alder: lättast betecknad med ett smick-
rande: »Och ser så ung ut!» Social ställning: en
ensam kvinna af god familj.

HAN kommer in från tamburdörren; chapeau
claque; pärlgråa handskar; gardenia i knapphållet.
Skarp blick; rynkor kring ögonen. Håret mängdt
med glimmande silfverstrån. Munnens linjer hårda.

HAN (bugande). Tillåt mig önska vår framstå-
ende skaldinna ett godt nytt år!

HON (med ett egendomligt leende öfver kompli-
mangen). Tack, och låt mig kvittera de goda
önskingarna med förhoppning om allehanda för-
delaktiga »stjärnfall». Sitt ned, herr grosshandlare!

(De taga plats; hon i en låg hvilstol med gobe-
linsbroderi; han på en fornnordisk bänk med tofs-
behängd hyende.)

HAN (en smula högtidligt). Har ni tänkt på,
fröken Wåge, att det nu är den trettonde nyårs-
dagen i följd, som jag gör er min nyårsuppvakt-
ning?

HON. Nej, jag tycker mest om att låta åren
gå oräknade. Det är ingen glädje att bli gammal.

HAN. Det är hvilans tid.

HON. Men jag längtar inte efter att få hvila.
Jag hoppas ha mycket att uträtta än.

HAN (ironiskt). Se diktsamlingarna gå ut i
femte och sjätte upplagan och öfversättas till alla
levande språk?

HON (lugnt). Ja, gärna det.

HAN. Första upplagan af frökens »Lyrik» blef
ju utsåld på en vecka. Jag gratulerar!

HON. Tack! Ja, det är underligt, men man
kan också vänja sig vid framgång. Jag skulle
bara vilja, att det funnes någon i världen jag
brydde mig om att dela min glädje med. Här
kan ni se hela mitt bord öfvertäckt med nyårs-
kort, tryckt »hjärtlig lyckönskan» med alla möj-
liga stilar. Jag har granskat alla dessa hälsnin-
gar, pliktmässigt sända på årets första dag, känt
dem på pulsen och förstätt, att jag, trots all vän-
lighet, stod lika underligt ensam.

HAN (ifrigt). Det beror på er själf, fröken, ni
vet, att ...

HON (afbrytande). Ni troget friat hvar gång
jag talat om ensamhet. Ja, tack, jag vet. Men
säg mig, tror ni, att jag skulle passa i ert solida
grosshandlarhem, sådan jag är? Jag var en gång
annorlunda. Rent ut: jag var en ung flicka, som
längtrade efter en stark famn, efter lifstro från den
älskades mun, efter lycka utan kapitalplacering.
Ni var den tiden en fattig kontorist, som tyckte,
att den adertonåriga Elsa var oförnuftet själf.
Och ni bad henne — utan ord — vänta, till dess
en stengrund blef lagd att bygga framtidshemmet
på. Så gingo åren — jag vill ej säga, hur många
— men för hvart och ett, som afslöt det förra,
kom en ständigt allt mer och mer soignerad
herre och önskade: Godt nytt år! Och för hvarje
gång märkte hon, hur denna tysta bokföring af
två människors känslor blef mera och mer vane-
mässig. Och hur hon själf fick mindre lust att
»tagas» som en långt i förväg beställd möbel.
Det gjorde henne länge bittert ondt, när han
chevalereskt framförde sin nyårsönskan. Hur
kunde han tro, att året skulle bli »godt» för henne,
när det endast var längtan och väntan? Men så

småningom vaknade hennes personlighet. Den hade suttit i kloster och tystats med hjärtetänkars Kyrie Eleison, nu begärde den rymd att röra sig i, och en dag fann hon — att också i kvinnans lif kan kärleken vara en period.

HAN (upprörd). Fröken Elsa! Hemmet har väntat er i tre år.

HON (stilla). Jag väntade på det i nio år. Då fick jag stenar i stället för bröd. Sten! Sten! lades öfver alla önsningar. Nu skänker jag alla dessa stenar tillbaka till en byggnadsfond för affärsintressen.

HAN (tar hennes hand). Elsa, du vet inte, hur en man får strida för att komma fram i världen. Man glömmar eller åsidosätter allt till en tid för att skaffa sig en ställning, en plats i samhället. Först när den vunnits, vågar man bjuda en kvinna att dela den.

HON (kallt). Ja, jag vet. Detta är strängt hederligt. Därför händer det också ofta, att män »lyckliggöra» två generationers kvinnor. Som unga ha de gärna en allvarlig, stor kärlek, hvilken får de gröna skogarna, och längre fram, när hon, som fått gå där i drömmarnas sus, antingen blir glömd eller är för trött att tro på nya vårar, taga de en ungdom, som gladeligen njuter af det mödo, samt hopsparade röda guldet. Ni är nu vid tiden för generationen två. Godt nytt år!

HAN. Blif åtminstone min vän.

HON. Naturligtvis!

HAN (tvekan). Jag hade föresatt mig att få detta klareradt i dag; jag ville ha ett sista, afgörande svar, innan...

Hon (skrattar).

HAN (irriterad). Men, fröken, hvad är det, som är så roligt?

HON (alltjämt leende). Å, bara den oantastliga, pliktrogna manliga hedern. Ut i fingerspetsarna en gentleman. Först alla affärer afslutade med huset: Ungdomsdrömmar; sedan in i det solida företaget: Åktandet af en ung dam, dotter till grosshandlaren m. m. m., taxerad för... Å, godt nytt år! godt nytt år!

HAN (förvirrad). Jag ville be er om ett råd. Ni har varit så mycket för mig.

HON (liksom reciterande). »Det bästa inom mig har jag skänkt er. Ni är den enda kvinna jag



SULLY PRUDHOMME MOTTAGER I SITT HEM FRANSKA AKADEMIENS LYCKÖNSKAN MED ANLEDNING AF DET HONOM TILLDELADE NOBELPRISET.

älskat så! Ett utmärkt graderande ord detta lilla »så! Men skämt som fraser åsido. Jag är er vän från och med nyårsdagen 1902. (Räcker honom handen.) Och nu skall ni gå. Den lilla ingenuen väntar helt säkert i pappas och mammas salong. Hon skall kanske säga er att mina dikter äro »förtjusande». Svara henne då: De äro bättre än det; de äro en ensam människas lifsbikt. Au revoir!

HAN. Men får jag komma här som vanligt, får jag hvila ut här? Prata bort en skymningsstund, får jag det?

HON. Hvarför inte! Välkommen!

HAN. Tack, Elsa! Tack för allt! (Går långsamt mot dörren, vänder sig ej om.)

(Hon nickar som i tankar, ser ej efter honom, utan bort mot bordet, där alla nyårskorten ligga.)

STOCKHOLMS SPÅRVÄGARS 25-ÅRS-JUBILEUM.

PÅ DET FÖRRA årets näst sista dag firade Stockholms nya spårvägsaktiebolag sitt kvartsekeljubileum, hvilken högtidlighet begicks med en större fest, hvarvid Patriotiska sällskapets medaljer öfverlämnades till ett dussintal bland personalen, som varit i bolagets tjänst allt ifrån dess början.

Tusentals Stockholmare erinra sig otvifvelaktigt, huru den 10 juli 1877 ett litet antal spårvagnar af den lilla typen för första gången rullade fram längs den färdigblifna liniesträckan Roslagstorg—Norrbo—Slussen, eskorterad af flockar af småpojkar, medan människorna på trottoarerna vände sig om och med nyfikenhetens intresse betraktade det nya trafikmedlet.

Stockholms spårvägar blefvo ock genast synnerligen populära hos allmänheten. På de under 1877 öppnade fyra linierna befordrades till årets slut ej mindre än 1,200,000 passagerare.

Spårvägsnätet spändes emellertid allt vidare ut öfver hufvudstaden, och i början af 1880-talet knöts den sista länken i ringlinien. Från denna Normalms och Stadens gördelbana ha sedan linier utgått åt skilda håll, så att i närvarande stund alla Stockholms stadsdelar norr om Slussen i mer eller mindre grad beröras af bolagets linier.

Trafiken å desamma är ofantlig. År 1900 befordrades nära 14,000,000 passagerare, och sedan början af bolagets verksamhet har passagerarnes antal uppgått till öfver 150 millioner.

Vi meddela i dagsnumret några bilder från denna Stockholms storartade trafikinstitution, bestående dels af porträtt af bolagets verkställande nitiske direktör, löjtnanten Ernst Hjortzberg, samt af trafikmästaren Gundersén, hvilken sistnämnde, alltsedan bolagets begynnelse, både kraftigt och humant haft öfverinseendet öfver den dagliga trafikens regelbundna gång; dels af ex- och interiörer af bolagets hufvudstation med dess olika lokaler samt af den äldsta och nyaste vagnstypen.



STOCKHOLMS SPÅRVÄGARS 25-ÅRS-JUBILEUM. 1. SPÅRVÄGSBOLAGETS HUS VID TEGNÉRGATAN. 2. VERKST. DIREKTÖREN LÖJTNANT E. G. HJORTZBERG. 3. TRAFIKMÄSTAREN C. GUNDERSÉN. 4. SPÅRVÄGSSTALLARNE VID ROSLAGSGATAN. 5. HÅLLPLATSEN VID TEGNÉRGATAN. 6. EN VAGN AF ÄLDSTA TYPEN. 7. INTERIÖR FRÅN STALLARNE. 8. EN VAGN AF MODERNASTE TYPEN.